

TARBIYA FANINI ZAMONAVIY YONDASHUVLAR ASOSIDA INTEGRATSIYA QILISH

Azimova Dilafuz G'ayratovna,

Qo'qon davlat universiteti

Pedagogika kafedrası stajyor-o'qituvchisi

Telefon raqam: +99890.859-10-77

DOI: <https://doi.org/10.54613/ku.v18i8.1707>

MAQOLA HAQIDA/ O STAT'YE

Qabul qilindi: 18-may 2026-yil

Tasdiqlandi: 21-may 2026-yil

Jurnal soni: 18-B

Maqola raqami: 48

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

tarbiya fani, zamonaviy pedagogik yondashuvlar, integratsiya, kompetensiyaviy yondashuv, interfaol metodlar, STEAM ta'limi, innovatsion pedagogika, raqamli pedagogika, kommunikativ kompetensiya, mustaqil fikrlash, ma'naviy-axloqiy tarbiya

ANNOTATSIYA/ АННОТАЦИЯ

Mazkur maqolada tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalashning nazariy va amaliy asoslari tahlil qilingan. Tadqiqotning asosiy maqsadi tarbiya fanini innovatsion pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar hamda kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etishning ta'lim samaradorligiga ta'sirini aniqlashdan iborat. Tadqiqot davomida nazariy tahlil, kuzatish, so'rovnoma, suhbat, qiyosiy tahlil hamda pedagogik tajriba-sinov metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tarbiya fanini STEAM elementlari, loyiha asosida o'qitish, "Keys-stadi", "Debat" va raqamli texnologiyalar bilan integratsiyalashning o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, kommunikativ kompetensiyasi va ijtimoiy faolligiga ijobiy ta'siri aniqlandi. Tajriba natijalari zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etilgan dars mashg'ulotlari o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirishi, jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishi hamda ma'naviy-axloqiy sifatlarini shakllantirishga xizmat qilishini ko'rsatdi. Tadqiqot yakunida tarbiya fanini integratsiyalashgan holda tashkil etish ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning hayotiy kompetensiyalarini rivojlantirish va ularni zamonaviy jamiyat talablariga mos shaxs sifatida tarbiyalashda muhim ahamiyatga ega ekanligi xulosa qilindi.

ABOUT THE PAPER

Accepted: 18 may 2026

Approved: 21 may 2026

Volume: 18-B

Paper number: 48

KEYWORDS

upbringing education, modern pedagogical approaches, integration, competency-based approach, interactive methods, STEAM education, innovative pedagogy, digital pedagogy, communicative competence, independent thinking, moral education

ANNOTATION

This article analyzes the theoretical and practical foundations of integrating the subject of upbringing education based on modern pedagogical approaches. The main purpose of the study is to determine the impact of organizing upbringing education through innovative pedagogical technologies, interactive methods, and a competency-based approach on educational effectiveness. During the research process, theoretical analysis, observation, questionnaires, interviews, comparative analysis, and pedagogical experimental methods were used. The study identified that integrating upbringing education with STEAM elements, project-based learning, case-study methods, debates, and digital technologies positively influences students' independent thinking, communicative competence, and social activity. The experimental results demonstrated that lessons organized through modern pedagogical approaches increase students' interest in learning, develop teamwork skills, and contribute to the formation of moral and ethical qualities. The study concludes that organizing upbringing education in an integrated manner plays an important role in improving the quality of education, developing students' life competencies, and preparing them as individuals who meet the demands of modern society.

Kirish. Hozirgi globallashuv jarayoni, fan-texnika taraqqiyoti hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi jamiyatning barcha sohaları qatori ta'lim tizimiga ham yangi talablarni qo'yimoqda. Zamonaviy jamiyat sharoitida yosh avlodni faqat bilim bilan qurollantirish yetarli bo'lmay, ularda ma'naviy-axloqiy sifatlar, ijtimoiy faollik, mustaqil fikrlash, kommunikativ kompetensiya hamda innovatsion tafakkurni shakllantirish muhim pedagogik vazifaga aylanmoqda. Shu jihatdan tarbiya fanini zamonaviy yondashuvlar asosida integratsiya qilish masalasi bugungi kun pedagogikasining dolzarb muammolaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalash, ularning intellektual salohiyatini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Ayniqsa, yangi tahrirdagi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, malaka talablari hamda uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirishga qaratilgan normativ-huquqiy hujjatlarda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv va innovatsion pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Bu esa tarbiya fanining mazmuni, metodlari va tashkil etish shakllarini zamonaviylashtirishni taqozo etadi.

Tarbiya fani o'quvchilarda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini shakllantirish, Vatanga muhabbat, fuqarolik mas'uliyati, bag'rikenglik, mehnatsevarlik va ijtimoiy faollik kabi sifatlarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi muhim fanlardan biridir. Biroq bugungi kunda mazkur fan ko'plab ta'lim muassasalarida asosan an'anaviy metodlar asosida o'qitilmoqda. Natijada o'quvchilar dars jarayonida passiv tinglovchi sifatida ishtirok etib, ularning mustaqil fikrlashi, kreativ yondashuvi va muammoli vaziyatlarni tahlil qilish kompetensiyalari yetarli darajada shakllanmay qolmoqda. Shu sababli tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalash zaruriyati yuzaga kelmoqda. Integratsiyalashgan yondashuv tarbiya fanining boshqa fanlar bilan uzviy bog'liqligini ta'minlash, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini kompleks rivojlantirish imkonini beradi. Jumladan, tarbiya fanini psixologiya, pedagogika, tarix, adabiyot, axborot texnologiyalari,

ekologiya va san'at fanlari bilan integratsiya qilish orqali o'quvchilarda hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish mumkin. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, xususan, interfaol metodlar, STEAM yondashuvi, loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim, raqamli pedagogika hamda media texnologiyalarni qo'llash tarbiya fanining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Bugungi raqamli jamiyatda yoshlarning internet va ijtimoiy tarmoqlarga bo'lgan qiziqishi ortib borayotgan bir paytda ularni turli zararli axborotlardan himoya qilish, mustaqil va tanqidiy fikrlashga o'rgatish ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Tarbiya fanini zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etish o'quvchilarda media madaniyat, axborot bilan ishlash kompetensiyasi va ijtimoiy mas'uliyat hissini rivojlantirishga yordam beradi. Ayniqsa, raqamli pedagogika vositalaridan foydalanish o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirib, ta'lim jarayonining interaktiv va samarali tashkil etilishiga xizmat qiladi. Mazkur tadqiqotning muammosi shundan iboratki, hozirgi kunda tarbiya fanini o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalar va integrativ yondashuvlardan foydalanish darajasi yetarli emas. Ko'plab pedagoglar zamonaviy metodlarni nazariy jihatdan bilsalar-da, ularni amaliyotga samarali tatbiq etishda muayyan qiyinchiliklarga duch kelmoqdalari. Natijada tarbiya fanining amaliy ahamiyati va ta'sirchanligi pasayib, o'quvchilarda ijtimoiy-faol hayotiy pozitsiyani shakllantirish jarayoni sustlashmoqda. Shu nuqtai nazardan mazkur mavzuni ilmiy-pedagogik jihatdan tadqiq etish muhim ahamiyatga ega. Tadqiqotning ilmiy asosini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv, konstruktivistik pedagogika, integrativ ta'lim hamda innovatsion pedagogik texnologiyalar tashkil etadi. Shuningdek, o'quvchilarning individual xususiyatlari, ehtiyojlari va qiziqishlarini hisobga olgan holda ta'limni tashkil etish zamonaviy pedagogikaning muhim tamoyillaridan biri hisoblanadi. Tadqiqotning asosiy gipotezasi shundan iboratki, agar tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalashgan holda tashkil etish mexanizmlari ishlab chiqilib, amaliyotga joriy etilsa, o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy kompetensiyalari, ijtimoiy faolligi,

kommunikativ madaniyati, kreativ va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini samarali rivojlanadi. Shuningdek, interfaol va integrativ metodlardan foydalanish o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshirib, ta'lim sifati va samaradorligini yuksaltirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etilgan tarbiya darslari o'quvchilarning o'z fikrini erkin bayon etish, jamoada ishlash, muammoli vaziyatlarga mustaqil yechim topish va ijtimoiy munosabatlarda faol ishtirok etish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu esa o'z navbatida yoshlarni zamonaviy jamiyat talablariga mos, raqobatbardosh hamda yuksak ma'naviyatli shaxs sifatida tarbiyalash imkonini beradi.

Adabiyotlar tahlili. Tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiya qilish masalalari mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy tadqiqotlarida keng o'rganilgan. Mazkur tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ta'lim va tarbiya jarayonining integratsiyasi shaxsni har tomonlama rivojlantirishning muhim pedagogik omillaridan biri hisoblanadi. O'zbekistonlik pedagog olimlardan N. Azizxo'jayeva, O. Tolipov, B. Xodjayev, R. Ishmuhamedov, U. Nishonaliyev, M. Ochilov va boshqa tadqiqotchilar zamonaviy pedagogik texnologiyalar hamda kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etishning nazariy va amaliy asoslarini ishlab chiqqanlar. Ularning ilmiy ishlarida interfaol metodlar, innovatsion ta'lim texnologiyalari va integrativ yondashuvlarning ta'lim samaradorligiga ta'siri chuqur yoritilgan. N. Azizxo'jayeva o'z tadqiqotlarida pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etish orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlash faoliyatini rivojlantirish mumkinligini asoslab bergan. Olimning fikricha, zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'quvchi shaxsini markazga qo'ygan holda uning intellektual va ma'naviy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiladi [1. B.36]. O. Tolipov va M. Usonboyevlarning ilmiy ishlarida ta'lim texnologiyalarining nazariy asoslari hamda interfaol metodlardan foydalanishning samarali mexanizmlari yoritilgan. Ular o'quv jarayonini innovatsion tashkil etish orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirish mumkinligini ta'kidlaydilar [12. B.25]. B. Xodjayev kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'limni tashkil etish masalalariga alohida e'tibor qaratgan. Olimning ilmiy qarashlariga ko'ra, kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarda bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llash, mustaqil qaror qabul qilish hamda muammoli vaziyatlarni hal etish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu esa tarbiya fanini zamonaviy metodlar asosida tashkil etish uchun muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi [14. B.154]. R. Ishmuhamedovning ilmiy izlanishlarida interfaol metodlarning tarbiya jarayonidagi samaradorligi tahlil qilingan. Olimning fikricha, "Aqliy hujum", "Klaster", "Bahs-munozara", "Keys-stadi" kabi metodlar o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularni mustaqil va ijodiy fikrlashga undaydi [6. B.56]. Xorijiy olimlarning ilmiy qarashlari ham mazkur mavzuning nazariy-metodologik asosini boyitadi. Jumladan, amerikalik pedagog John Dyuvi ta'limni hayot bilan bog'lash, "learning by doing" tamoyili asosida o'qitishni tashkil etish g'oyasini ilgari surgan. Uning qarashlariga ko'ra, ta'lim jarayoni o'quvchilarning real hayotiy tajribasi bilan uyg'unlashgan bo'lishi kerak. Rus psixologi Lev Vygotskiy esa ta'limning ijtimoiy xarakterini asoslab bergan hamda "yaqin rivojlanish zonasini" nazariyasini ishlab chiqqan. Ushbu nazariya o'quvchilarning hamkorlik asosidagi faoliyat orqali samarali rivojlanishini ko'rsatadi. Bu esa integrativ va interfaol ta'limning ilmiy asosini tashkil etadi. Amerikalik olim Hovard Gardner tomonidan ishlab chiqilgan ko'p qirrali intellektual nazariyasi o'quvchilarning individual qobiliyatlarini hisobga olish zarurligini ko'rsatadi. Mazkur nazariya tarbiya fanida differensial va individual yondashuvlarni qo'llashda muhim ahamiyat kasb etadi [5. P.56]. Benjamin Blum tomonidan yaratilgan taksonomiya esa o'quvchilarning bilish faoliyatini bosqichma-bosqich rivojlantirish imkonini beradi. Bloom taksonomiyasi asosida ishlab chiqilgan topshiriqlar o'quvchilarning tahliliy, mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda keng qo'llanilmoqda [2. P.147]. So'nggi yillarda xorijiy tadqiqotlarda STEAM ta'limi, loyiha asosida o'qitish, raqamli pedagogika va media savodxonlik masalalariga katta e'tibor qaratilmoqda. Ushbu yondashuvlar o'quvchilarning kreativligi, kommunikativ kompetensiyasi va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita sifatida e'tirof etilgan. Ayniqsa, Finlandiya, Janubiy Koreya, Singapur va AQSH ta'lim tizimlarida integrativ ta'lim texnologiyalaridan keng foydalanilishi yuqori natijalarni ta'minlayotgani ilmiy tadqiqotlarda qayd etilgan. Tahlil qilingan ilmiy manbalar asosida shunday xulosa qilish mumkinki, tarbiya fanini zamonaviy yondashuvlar asosida integratsiyalash o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy, intellektual va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Shu bilan birga, mavjud tadqiqotlarda tarbiya fanining integrativ imkoniyatlari yetarli darajada kompleks o'rganilmaganligi mazkur mavzuning ilmiy va amaliy jihatdan dolzarbligini yanada oshiradi.

Metodologiya. Mazkur tadqiqotda tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiya qilishning nazariy va amaliy jihatlarini o'rganish, uning ta'lim sifati hamda o'quvchilarning ma'naviy-

axloqiy kompetensiyalarini rivojlantirishga ta'sirini aniqlash maqsadida kompleks metodologik yondashuvdan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi shaxsiga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv, konstruktivistik pedagogika, integrativ ta'lim hamda innovatsion pedagogik texnologiyalar nazariyalariga asoslandi. Mazkur yondashuvlar orqali tarbiya fanining zamonaviy ta'lim tizimidagi o'rni, boshqa fanlar bilan o'zaro integratsiyasi hamda o'quvchilarning hayotiy kompetensiyalarini shakllantirishdagi ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot jarayonida nazariy, empirik va qiyosiy tahlil metodlaridan foydalanildi. Dastlab mavzuga oid pedagogik, psixologik va metodik adabiyotlar, ilmiy maqolalar, monografiyalar, dissertatsiyalar hamda normativ-huquqiy hujjatlar o'rganildi va tizimli ravishda tahlil qilindi. Ushbu jarayonda tarbiya fanini integratsiyalashning ilmiy-nazariy asoslari, zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ta'lim samaradorligiga ta'siri hamda xorijiy tajribalar aniqlashtirildi. Shuningdek, mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy qarashlari qiyosiy tahlil qilinib, ularning umumiy va farqli jihatlari yoritildi.

Tadqiqot davomida kuzatish usuli orqali umumiy o'rta ta'lim maktablari hamda oliy ta'lim muassasalarida tarbiya fanining o'qitilish jarayoni monitoring qilindi. Dars mashg'ulotlarida interfaol metodlar, raqamli texnologiyalar, multimedia vositalari hamda integrativ yondashuvlardan foydalanish darajasi o'rganildi. Kuzatish natijalari asosida tarbiya fanini o'qitishda mavjud muammolar, pedagogik ehtiyojlar va zamonaviy metodlarni amaliyotga tatbiq etish holati tahlil qilindi. Shuningdek, pedagoglar va o'quvchilar o'rtasida anonim so'rovnomalar tashkil etildi. So'rovnomalarda tarbiya fanining mazmuni, zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish holati, o'quvchilarning darslarga qiziqishi, mustaqil fikrlash darajasi hamda integrativ yondashuvlarning samaradorligiga oid savollar kiritildi. Olingan ma'lumotlar foizli va qiyosiy tahlil asosida qayta ishlanib, respondentlarning qarashlari umumlashtirildi. Bundan tashqari, pedagoglar, metodistlar va ta'lim sohasi mutaxassislari bilan yarim strukturaviy suhbat va intervyular o'tkazilib, tarbiya fanini zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etishdagi amaliy muammolar hamda ularning yechimlari haqida ilmiy-amaliy fikrlar olindi.

Tadqiqotning amaliy qismida pedagogik tajriba-sinov ishlari olib borildi. Tajriba jarayonida nazorat va tajriba guruhlarini tashkil etilib, tarbiya fanini integratsiyalashgan holda o'qitish samaradorligi o'rganildi. Tajriba guruhlarida loyiha asosida o'qitish, STEAM elementlari, "Keys-stadi", "Klaster", "Aqliy hujum", "Debat" kabi interfaol metodlar hamda raqamli platformalar qo'llanildi. Nazorat guruhlarida esa an'anaviy o'qitish usullari saqlab qolindi. Tajriba-sinov natijalari asosida o'quvchilarning darsdagi faolligi, kommunikativ kompetensiyasi, mustaqil va tanqidiy fikrlash qobiliyati, jamoada ishlash ko'nikmasi hamda ma'naviy-axloqiy qarashlarining rivojlanish darajasi tahlil qilindi. Mazkur tadqiqotda foydalanilgan ma'lumotlar bazasi birlamchi va ikkilamchi manbalardan shakllantirildi. Birlamchi ma'lumotlar so'rovnoma, suhbat, intervyu, kuzatish va tajriba-sinov ishlari orqali yig'ilgan bo'lsa, ikkilamchi ma'lumotlar ilmiy maqolalar, xalqaro indekslangan jurnallar, Scopus, Google Scholar, ResearchGate bazalaridagi ilmiy tadqiqotlar, elektron kutubxonalar hamda O'zbekiston Respublikasining ta'lim o'quvchilarning huquqiy hujjatlaridan olindi. Tadqiqot natijalarining ishonchligini ta'minlash maqsadida turli manbalardan olingan ma'lumotlar o'zaro taqqoslandi, umumlashtirildi va ilmiy asoslangan xulosa chiqarildi. Tadqiqot davomida o'quvchilarning darsdagi faollik darajasi, mustaqil fikrlash ko'nikmalari, kommunikativ kompetensiyasi, ijtimoiy faolligi, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish malakasi hamda ma'naviy-axloqiy qarashlarining shakllanishi asosiy tahlil ko'rsatkichlari sifatida belgilandi. Ushbu ko'rsatkichlar tajriba va nazorat guruhlari natijalari bilan qiyosiy ravishda tahlil qilinib, tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalashning samaradorligi aniqlandi.

Tadqiqot metodologiyasi tarbiya fanini integrativ va innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etishning ilmiy-amaliy imkoniyatlarini aniqlash, mavjud pedagogik muammolarni tahlil qilish hamda samarali metodik tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qildi.

Natijalar. Tadqiqot jarayonida tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalashning ta'lim samaradorligiga ta'siri nazariy va amaliy jihatdan o'rganildi. Olib borilgan kuzatishlar, so'rovnomalar, suhbatlar hamda pedagogik tajriba-sinov ishlari natijalari shuni ko'rsatadiki, tarbiya fanini interfaol va integrativ metodlar asosida tashkil etish o'quvchilarning darsdagi faolligi, mustaqil fikrlashi, kommunikativ kompetensiyasi va ma'naviy-axloqiy qarashlarining rivojlanishiga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

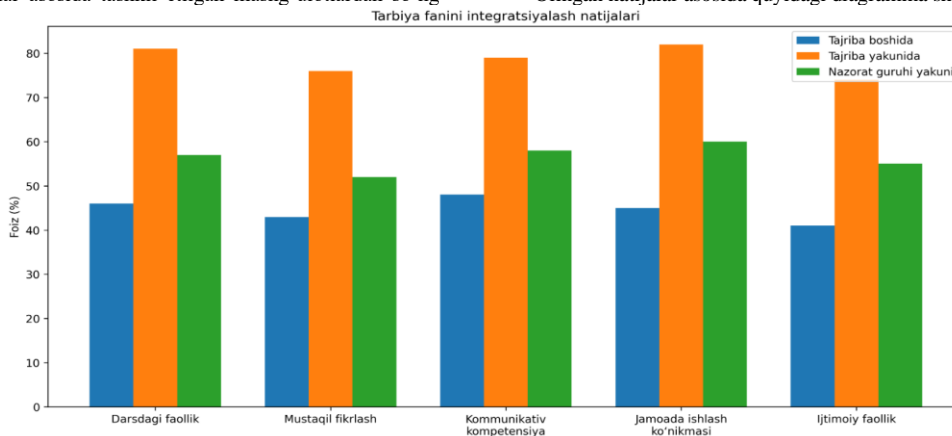
Dastlabki kuzatish natijalarida an'anaviy metodlar asosida tashkil etilgan tarbiya darslarida o'quvchilarning faollik darajasi nisbatan pastligi, dars jarayonida asosan o'qituvchi faol bo'lib, o'quvchilarning mustaqil fikr bildirish imkoniyatlari cheklanganligi aniqlandi. Ayniqsa, darslarda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va multimedia vositalaridan foydalanish darajasi yetarli emasligi kuzatildi. So'rovnoma natijalariga

ko'ra, respondentlarning 68 foizi tarbiya darslarida interfaol metodlardan muntazam foydalanilmasligini bildirgan bo'lsa, 72 foiz o'quvchi darslarda amaliy mashg'ulotlar va jamoaviy faoliyatlarni ko'paytirish zarurligini ta'kidladi. Pedagogik tajriba-sinov ishlari davomida tajriba guruhlarida loyiha asosida o'qitish, "Keys-stadi", "Aqliy hujum", "Debat", "Klaster", STEAM elementlari hamda raqamli platformalar asosida tashkil etilgan dars mashg'ulotlari o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini sezilarli ravishda oshirgani aniqlandi. Tajriba yakunida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasi, jamoada ishlash ko'nikmasi hamda muammoli vaziyatlarga mustaqil yechim topish qobiliyatida ijobiy o'zgarishlar kuzatildi. Tajriba va nazorat guruhlarini natijalarini qiyosiy tahlil qilish jarayonida o'quvchilarning darsdagi faolligi asosiy ko'rsatkichlardan biri sifatida baholandi. Tadqiqot boshida tajriba guruhidagi o'quvchilarning faollik darajasi 46 foizni tashkil etgan bo'lsa, tajriba yakunida ushbu ko'rsatkich 81 foizga yetdi. Nazorat guruhida esa faollik darajasi 48 foizdan 57 foizgacha oshgani kuzatildi. Bu esa integrativ va interfaol metodlarning samaradorligi yuqori ekanligini ko'rsatadi. Shuningdek, o'quvchilarning mustaqil fikrlash va muammoli vaziyatlarni tahlil qilish ko'nikmalari ham tahlil qilindi. Tajriba guruhlarida zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlardan so'ng

o'quvchilarning 76 foizi mustaqil ravishda o'z fikrini asoslab bera olgani aniqlangan bo'lsa, nazorat guruhida bu ko'rsatkich 52 foizni tashkil etdi. Bu natija interfaol metodlarning o'quvchilarda tanqidiy va kreativ fikrlash kompetensiyalarini rivojlantirishdagi ahamiyatini tasdiqlaydi. Kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirish ko'rsatkichlari ham ijobiy natijalarni ko'rsatdi. Tajriba guruhlarida jamoaviy loyiha va debat metodlari qo'llanilgach, o'quvchilarning 79 foizi jamoa bilan ishlash va erkin muloqot qilish ko'nikmalariga ega bo'lgani qayd etildi. Nazorat guruhida esa ushbu ko'rsatkich 58 foizni tashkil etdi. Ayniqsa, raqamli platformalar va multimedia vositalaridan foydalanilgan mashg'ulotlar o'quvchilarning darsdagi ishtirokini faollashtirgani kuzatildi.

Tadqiqot davomida o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy qarashlari va ijtimoiy faolligida ham sezilarli o'zgarishlar kuzatildi. Tajriba guruhlaridagi o'quvchilarda hamkorlik, bag'rikenglik, mas'uliyat va fuqarolik pozitsiyasi kabi sifatlar ancha rivojlangani aniqlanib, o'quvchilarning 74 foizi ijtimoiy loyihalarda faol qatnashishga qiziqish bildirgan. Bu esa tarbiya fanini integratsiyalashgan holda tashkil etish yoshlarning ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim omil ekanligini ko'rsatadi.

Olingan natijalar asosida quyidagi diagramma shakllantirildi:

Jadval natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalashgan tarbiya darslari o'quvchilarning nafaqat bilim darajasi, balki hayotiy kompetensiyalari va ijtimoiy faolligini ham sezilarli darajada rivojlantiradi.

Tadqiqot natijalari asosida shunday xulosa qilish mumkinki, tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalash ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi, o'quvchilarning darslarga qiziqishini kuchaytiradi hamda ularni zamonaviy jamiyat talablariga mos, kreativ va ma'naviy yetuk shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Olingan natijalar mazkur yo'nalishda innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish zarurligini tasdiqlaydi.

Muhokama. Mazkur tadqiqot natijalari tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalash ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil ekanligini ko'rsatdi. Tadqiqot davomida olingan natijalar asosida shuni ta'kidlash mumkinki, an'anaviy ta'lim metodlari bugungi globallashuv va raqamli jamiyat talablariga to'liq javob bera olmayapti. Zamonaviy o'quvchi faqat nazariy bilim emas, balki mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, kommunikativ kompetensiya va jamoada ishlash ko'nikmalariga ham ega bo'lishi zarur. Shu nuqta nazardan tarbiya fanini integrativ va innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etish zamonaviy ta'limning muhim ehtiyojlaridan biri hisoblanadi.

Tadqiqot davomida kuzatilgan asosiy holatlardan biri shundaki, interfaol metodlar va raqamli texnologiyalar qo'llanilgan darslarda o'quvchilarning darsdagi ishtiroki hamda qiziqishi ancha yuqori bo'ldi. Ayniqsa, "Keys-stadi", "Debat", loyiha asosida o'qitish va STEAM elementlari qo'llangan mashg'ulotlar o'quvchilarning erkin fikrlashi, jamoada ishlashi va muammoli vaziyatlarga ijodiy yondashishini rivojlantirdi. Bu natijalar Jon Dyui tomonidan ilgari surilgan tajribaga asoslangan ta'lim nazariyasi bilan hamohangdir. Chunki Dyui ta'limning samaradorligi o'quvchilarning faol ishtiroki va amaliy tajribasi bilan bevosita bog'liq ekanligini ta'kidlagan. Shuningdek, tadqiqot natijalari Lev Vigotskiyning ijtimoiy hamkorlikka asoslangan ta'lim nazariyasini ham tasdiqlaydi. Tajriba guruhlarida tashkil etilgan jamoaviy topshiriqlar va interfaol mashg'ulotlar o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini sezilarli darajada rivojlantirdi. Bu esa hamkorlikka asoslangan ta'lim modeli tarbiya fanining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi. Tadqiqotning muhim jihatlardan biri shundaki, tarbiya fanini integratsiyalash nafaqat o'quvchilarning bilim darajasiga, balki ularning ma'naviy-axloqiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatdi. Tajriba guruhlaridagi o'quvchilarda bag'rikenglik, mas'uliyat, fuqarolik pozitsiyasi, hamkorlik

va ijtimoiy faollik kabi sifatlar ancha rivojlangani kuzatildi. Bu holat tarbiya fanining boshqa fanlar bilan integratsiyasi shaxs kamolotining kompleks rivojlanishini ta'minlashini ko'rsatadi. Shu bilan birga, tadqiqot davomida ayrim muammolar ham aniqlandi. Xususan, ko'plab pedagoglarning zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotda qo'llash bo'yicha metodik tayyorgarligi yetarli emasligi kuzatildi. Ba'zi ta'lim muassasalarida texnik vositalar va raqamli infratuzilmaning cheklanganligi integrativ yondashuvlarni to'liq joriy etishga to'sqinlik qilmoqda. Bundan tashqari, ayrim pedagoglar an'anaviy o'qitish metodlariga ko'proq moslashib qolganligi sababli innovatsion metodlarni qo'llashda ehtiyotkorlik bilan yondashayotgani ham kuzatildi. Mazkur holatlar tarbiya fanini zamonaviylashtirish jarayonida pedagoglarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

Tadqiqot natijalari asosida ilgari surilgan gipoteza tasdiqlandi. Ya'ni, agar tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalashgan holda tashkil etilsa, o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy kompetensiyalari, kommunikativ madaniyati, mustaqil va tanqidiy fikrlash qobiliyatlari samarali rivojlanishi aniqlandi. Shuningdek, interfaol metodlardan foydalanish o'quvchilarning darslarga bo'lgan qiziqishini oshirib, ta'lim sifati va samaradorligini yuksaltirishga xizmat qilishi tadqiqot natijalarida o'z aksini topdi. Mazkur tadqiqot asosida yangi pedagogik qarash sifatida tarbiya fanini raqamli pedagogika, media savodxonlik va STEAM ta'limi bilan integratsiyalash konsepsiyasini taklif qilish mumkin. Chunki bugungi axborotlashgan jamiyatda o'quvchilarning media madaniyatini shakllantirish, ularda axborotni tahlil qilish va tanqidiy baholash ko'nikmalarini rivojlantirish dolzarb masalaga aylanmoqda. Tarbiya fanining zamonaviy fanlar va texnologiyalar bilan integratsiyasi yoshlarni nafaqat ma'naviy barkamol, balki zamonaviy jamiyatga moslashgan raqobatbardosh shaxs sifatida shakllantirish imkonini beradi. Bundan tashqari, tadqiqot natijalari asosida tarbiya fanini o'qitishda individual va differensial yondashuvlarni kengroq qo'llash zarurligi aniqlandi. Chunki har bir o'quvchining qiziqishi, ehtiyoji va qobiliyati turlicha bo'lib, zamonaviy pedagogik texnologiyalar ushbu individual xususiyatlarni hisobga olish imkonini beradi. Ayniqsa, Hovard Gardnning ko'p qirrali intellekt nazariyasi asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarning ijodiy va intellektual salohiyatini rivojlantirishda samarali ekanligi kuzatildi. Tadqiqot natijalari tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalash bugungi ta'lim tizimining muhim rivojlanish yo'nalishlaridan biri ekanligini ko'rsatdi. Mazkur yondashuv ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish, o'quvchilarning hayotiy kompetensiyalarini

rivojlantirish hamda ularni zamonaviy jamiyat talablariga mos, ma'naviy yetuk va kreativ shaxs sifatida tarbiyalashda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Xulosa. Mazkur tadqiqot davomida tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalashning nazariy va amaliy jihatlarini kompleks ravishda o'rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, tarbiya fanini interfaol metodlar, raqamli texnologiyalar, STEAM elementlari hamda kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etish o'quvchilarning darsdagi faolligi, mustaqil fikrlashi, kommunikativ kompetensiyasi va ma'naviy-axloqiy sifatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot davomida an'anaviy ta'lim metodlari bugungi zamonaviy jamiyat talablarini to'liq qondira olmayotgani aniqlandi. Ayniqsa, o'quvchilarning mustaqil qaror qabul qilish, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, jamoada ishlash va kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda integrativ yondashuvlarning samaradorligi yuqori ekanligi tajriba-sinov ishlari orqali tasdiqlandi. Pedagogik tajriba natijalari asosida tajriba guruhlaridagi o'quvchilarning darsga qiziqishi, ijtimoiy faolligi va kommunikativ madaniyati sezilarli darajada oshgani kuzatildi. Shuningdek, tadqiqot natijalari tarbiya fanini boshqa fanlar bilan integratsiyalash o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini kompleks rivojlantirish imkonini berishini ko'rsatdi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarda hamkorlik, bag'rikenglik, mas'uliyat va fuqarolik pozitsiyasi kabi muhim sifatlarini shakllantirishga xizmat qildi. Bu esa tarbiya fanining nafaqat ta'limiy, balki ijtimoiy va ma'naviy ahamiyati ham yuqori ekanligini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Азизходжаева, Н. Н. (2006). Педагогические технологии и педагогическое мастерство. Ташкент: Издательство ТГПУ.
2. Bloom, B. S. (1956). Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. New York, NY: Longmans, Green and Company.
3. Bruner, J. (1996). The culture of education. Cambridge, MA: Harvard University Press.
4. Dewey, J. (1938). Experience and education. New York, NY: Macmillan.
5. Gardner, H. (1983). Frames of mind: The theory of multiple intelligences. New York, NY: Basic Books.
6. Ишмухамедов, Р. Ж. (2008). Инновационные педагогические технологии. Ташкент: Фан ва технология.
7. Жураев, Р. X., & Толипов, О. К. (2011). Современные информационные технологии в педагогической деятельности. Ташкент: Фан.
8. Холиков, А. А. (2010). Педагогическое мастерство. Ташкент: Иқтисод-молия.

Tadqiqot davomida ayrim muammolar ham aniqlandi. Xususan, ayrim pedagoglarning innovatsion metodlardan foydalanish bo'yicha metodik tayyorgarligi yetarli emasligi, raqamli infratuzilmaning cheklanganligi hamda zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalarining pastligi integrativ yondashuvlarni samarali joriy etishga ma'lum darajada to'sqinlik qilmoqda. Shu sababli pedagoglarning kasbiy kompetensiyasini mustahkamlash zarur hisoblanadi. Tadqiqotda ilgari surilgan gipoteza o'z tasdig'ini topdi. Ya'ni, tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalashgan holda tashkil etish o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy kompetensiyalari, kommunikativ madaniyati, mustaqil va tanqidiy fikrlash qobiliyatlari hamda ijtimoiy faolligini samarali rivojlantirishi aniqlandi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, tarbiya fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida integratsiyalash bugungi ta'lim tizimining muhim rivojlanish yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mazkur yondashuv o'quvchilarning hayotiy kompetensiyalarini rivojlantirish, ta'lim sifatini oshirish hamda yoshlarni zamonaviy jamiyat talablariga mos, ma'naviy yetuk, kreativ va raqobatbardosh shaxs sifatida tarbiyalashda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. Kelgusida ushbu yo'nalishda raqamli pedagogika, media savodxonlik va sun'iy intellekt texnologiyalarini tarbiya faniga integratsiyalash bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni kengaytirish maqsadga muvofiqdir.

9. Мирзиёев, Ш. М. (2020). Стратегия развития Нового Узбекистана. Ташкент: Узбекистон.
10. Нишоналиев, У. Н. (2004). История педагогики. Ташкент: Ўқитувчи.
11. Республика Узбекистан. (2020). Закон «Об образовании». Ташкент: Национальная база данных законодательства Республики Узбекистан.
12. Толипов, О. К., & Усмонбоева, М. (2006). Прикладные основы педагогических технологий. Ташкент: Фан.
13. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.
14. Ходжаев, Б. X. (2015). Теория и практика общей педагогики. Ташкент: Sano-standart.
15. Юсуфбекова, Н. Р. (2014). Педагогические инновации и эффективность образования. Ташкент: Tafakkur Bo'stoni.
16. Зимняя, И. А. (2004). Ключевые компетенции как результат современного образования. Москва: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов.